

MARIO VARGAS LLOSA

KETUM KAHRAMAN

Çeviri: HAVVA MUTLU

2. BASKI

can
çağdaş

MARIO VARGAS
LLOSA
KETUM KAHRAMAN

Can Çağdaş

Ketum Kahraman, Mario Vargas Llosa

İspanyolca aslından çeviren: Havva Mutlu

El héroe discreto, Mario Vargas Llosa

© 2013, Mario Vargas Llosa

© 2014, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2014

2. basım: Ekim 2019, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Emrah İmre

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ, Burçak Başpınar

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-2236-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750722363

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MARIO VARGAS
LLOSA
KETUM KAHRAMAN

ROMAN

2010 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İspanyolca aslından çeviren

Havva Mutlu

♥can

Mario Vargas Llosa'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kent ve Köpekler, 1984

Yeşil Ev, 1984

Palomino Molero'yu Kim  ld rd ?, 1991

Elebaşılar - Hergeleler, 1992

Mayta'nın öyküsü, 1992

Üvey Anneye  vg , 1992

Julia Teyze, 1994

And Dağlarında Terör, 1996

Masalca, 1996

Don Rigoberto'nun Not Defterleri, 1999

Teke Şenliği, 2003

Cennet Başka Yerde, 2006

Kelt Rüyası, 2011

GenŐ Bir Romancıya Mektuplar, 2012

Hıncır Kız, 2015

MARIO VARGAS LLOSA, 1936'da Peru'nun Arequipa kentinde doğdu. Başkent Lima'daki Leoncio Prado Askerî Okulu'nda edindiği kişisel deneyimlerden yola çıkarak kaleme aldığı ilk romanı *Kent ve Köpekler*'le (1963) kısa sürede üne kavuştu. İlk romanını 1966'da *Yeşil Ev*, 1969'da *Conversación en la catedral* (Katedralde Konuşmalar), 1973'te *Yüzbaşı ve Kadınlar Taburu*, 1977'de *Julia Teyze* izledi. *La guerra del fin der mundo* (Dünyanın Sonunu Getiren Savaş), *Masalca*, *Üvey Anneye Övgü*, *Don Rigoberto'nun Not Defterleri*, *Palomino Molero'yu Kim Öldürdü?*, *Mayta'nın Öyküsü*, *Teke Şenliği*, *Cennet Başka Yerde* gibi yapıtlarıyla günümüzün en seçkin yazarları arasındaki yerini aldı. 1993'te yayımlanan *And Dağlarında Terör* adlı romanı Planeta Ödülü'ne değer görüldü. Edebiyat eleştirisi alanında ise Gabriel García Márquez, Flaubert, Sartre ve Camus'nün yapıtları üzerine kitaplar yayımladı. 1990 yılında Demokratik Cephe'nin adayı olarak katıldığı başkanlık seçimlerinde Alberto Fujimori karşısında başarılı olamadı. 2010'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

HAVVA MUTLU, 1949'da doğdu. Emekli Türkçe öğretmeni ve İspanyolca çevirmen. 1968-1988 yılları arasında öğretmen olarak çalıştı. Aynı zamanda İspanyolca dilinde turist rehberliği yaptı. Pek çok organizasyonda sözlü ve yazılı çevirilerde görev aldı. Carles Sala i Vila'nın *İyi Geceler Julia* ve *Cornelius ve İmkânsızlar Ambarı* adlı iki çocuk romanını İspanyolcadan çevirmiştir.

Dostum Javier Silva Ruete'nin anısına

Bizim en yuce görevimiz bir labirent ve
bir ip olduğunu hayal etmektir.

JORGE LUIS BORGES
“El hilo de la fabula” (Masal İpi)

I

Narihualá Taşımacılık Şirketi'nin sahibi Felícito Yanaqué, o sabah da her hafta pazartesiden cumartesiye kadar olan rutinini tekrar etti. Önce yarım saat Çigong yaptı. Sonra soğuk duşunu aldı. Ardından her zamanki gibi keçi sütlü kahve, kızarmış tereyağlı ekmek ve birkaç damla şeker kamışı şerbetinden oluşan kahvaltısını bitirdi ve saat tam yedi buçukta evinden çıktı. Evi Piura'nın merkezindeki Arequipa Caddesi'nde idi. Dışarıda hayat çoktan başlamıştı: Kaldırımlar işe ve alışverişe giden, çocuklarını okula götüren insanlarla doluydu. Kimileri de saat sekizdeki ayin için katedrale gidiyorlardı. Seyyar satıcılar boğazlarını yırtarcasına bağırarak kuş düdüğü, bebek emziği, *melcocha* şekerlemesi, çörek ve bir sürü başka ıvır zıvır satıyorlardı. Koloni döneminden kalma köşedeki evin geniş saçakları altında dilenen kör Lucindo her zamanki gibi, ayaklarının dibindeki sadaka çanağıyla yerini almıştı. Her şey hatırlamadığı kadar eski zamanlardan beri süregeldiği gibiydi.

Bir şey hariç: Birisi, evinin tahta kakmalı eski kapısına, bronz kapı tokmağının olduğu yere, üzerinde kime gönderildiği büyük harflerle açıkça yazılmış mavi bir zarf sıkıştırmıştı: DON FELÍCITO YANAQUÉ. Bir adli bildirim ya da bir ceza bildirimi olmalıydı. İlk kez bir mektup

böyle kapı tokmağına sıkıştırılarak bırakılıyordu. Daha önce hiçbir mektubun kapısına bu şekilde bırakıldığını hatırlamıyordu. Normal olarak postacı mektupları kapının yarığından içeri atardı. Mektubu aldı, zarfı açtı, dudaklarını kımıldıta kımıldıta okumaya başladı:

Senyor Yanaqué:

Şirketiniz Narihualá Taşımacılık'ta işlerin iyi gitmesi Piura ve Piura'lılar için bir onurdur. Ama aynı zamanda sizin için bir risktir. Bildiğiniz gibi kötü koşullarda yaşayan bir yığın insan var. Bunların birçoğu da kıskançlık duyguları içinde yağmacılık ve çapulculuk olaylarına karışıyor. Bütün büyük şirketler böyle bir riskle karşı karşıyadır. Ama merak etmeyin. Kuruluşumuz, Narihualá Taşımacılık Şirketi'ni koruma görevini üzerine alıyor. Böylece siz ve değerli aileniz herhangi bir talihsizlikle, kötü bir olayla ya da belalı adamların tehdidiyle karşılaşmayacaksınız. Bu iş için talep ettiğimiz ücret ayda 500 dolar olacak. (Sizin servetiniz yanında çok küçük bir rakam.) Ödeme şekli konusunda daha sonra sizinle iletişime geçeceğiz.

Bu özel işin gizli kalması konusuna gereken önemi vereceğinizden kuşkumuz yok. Her şey sizinle bizim aramızda kalmalı.

Tanrı sizi korusun.

İmza yerine küçük bir örümceğe benzeyen üstün-körü çizilmiş bir karalama vardı.

Mektubu iki kez daha okudu. Küçükklü büyüklü harflerle yazılmıştı. Mürekkep lekeleriyle doluydu. Don Felicitto şaşırılmıştı. Espri anlayışı kıt birinin yaptığı bir şakayla karşı karşıya olduğunu sandığı için biraz da eğlenceli buldu. Mektubu zarfıyla birlikte buruşturdu, tam kör Lucindo'nun bulunduğu köşedeki çöp kutusuna atmak üzereyken vazgeçti. Mektubu düzeltip cebine koydu.

Arequipa Caddesi'ndeki evinden Sánchez Cerro Bul-

varı'ndaki ofisine kadar on iki blok vardı. Her gün burardan geçerken yapacağı işleri düşünürdü. O gün bunu yapamıyordu. Örümcek imzalı mektup, kafasının içinde dönüp duruyordu. Bunu ciddiye alması gerekir miydi acaba? Gidip polise suç duyurusunda bulunsa mıydı? Şantajcılar ödeme şekli konusunda kendisiyle iletişim kuracaklarını söylüyorlardı. Karakola gitmeden önce onların ne yapacaklarını beklemek daha mı iyiydi yoksa? Belki de aylağın biri onu biraz korkutmak için kötü bir şaka yapmak istemişti. Son zamanlarda Piura'da suç oranı oldukça artmıştı zaten: ev soymalar, sokakta insanlara saldırmalar, hatta adam kaçırmalar... Söylenenlere göre, El Chipe ve Los Ejidos'lu beyazların emirleriyle yapıyorlarmış. Kafası çok karışık, karar veremiyordu. Ama kesinlikle emin olduğu bir şey vardı: Hiçbir zaman ve hiçbir koşulda bu çeteye bir kuruş bile vermeyecekti. Felícito hayatı boyunca pek çok kez yapmış olduğu gibi babasının ölmeden önce söylediklerini bir kez daha hatırladı: "Kimsenin seni ayakları altına almasına izin verme oğlum! Sana bırakabileceğim tek miras, bu öğüt." Bu öğüdü her zaman ciddiye almış, kendisini ayaklar altına almalarına asla izin vermemişti. Yarım asrı aşan bir ömürden sonra alışkanlıklarını değiştirmek için oldukça yaşlı sayılırdı artık. Bu düşüncelere öylesine dalmıştı ki gezgin bir halk şairi olan Joaquín Ramos'la son anda selamlaştı, sonra da adımlarını hızlandırdı. Başka bir zaman olsa durur, bu iflah olmaz bohemle ayaküstü biraz sohbet ederdi. Geceyi barlardan birinde geçirmiş olmalıydı. Şimdi de şiş gözleri ve tek göze takılan kocaman gözlüğüyle, "Ceylan" adını verdiği keçisinin ipinden çekerek ancak evine dönüyordu.

Narihualá Taşımacılık Şirketi'nin ofisine geldiğinde Sullana'ya, Talara ile Tumbes'e, Chulucanas ile Morropon'a, Catacaos'a, La Unión'a, Sechura ile Bayóvar'a gi-

decek otobüsler çoktan yola çıkmıştı. Aynı şekilde, Chiclayo'ya gidecek minibüsler ve Paita'ya gidecek kamyonetler de işlerine başlamışlardı. Her şey yolundaydı. Kocaman kalçaları, cıvıl cıvıl gözleri, geniş dekolte bluzları olan sekreter Josefita, randevuların ve o gün yapılacak işlerin listesiyle birlikte sabahtan öğlene dek içip duracağı kahve dolu termosu da masasının üzerine bırakmıştı.

“Neyiniz var patron?” diye karşıladi onu. “Yüzünüzün hali ne böyle? Gece kâbus mu gördünüz yoksa?”

“Ufak tefek sorunlar,” diye cevap verdi Felicito. Bu arada ceketini ve şapkasını çıkarıp askıya astı, yerine oturdu. Ama birden çok acil bir şey hatırlamış gibi ayağa fırladı, ceketiyile şapkasını askıdan aldı, tekrar giyindi.

Kapıya doğru yürürken, “Ben çıkıyorum,” dedi sekreterine. “Karakola gidip suç duyurusunda bulunacağım.”

“Yoksa hırsız mı girdi evinize?” Kocaman patlak gözlerini iyice açmıştı sekreter Josefita. “Artık Piura'da her gün oluyor bu tür şeyler.”

“Yok yok, sonra anlatırım.”

Kararlı adımlarla yine Sánchez Cerro Bulvarı'nda, birkaç sokak ötede bulunan karakola doğru yürümeye koyuldu. Sabahın erken saatleri olduğu için sıcaklık katlanılabilir düzeydeydi. Ama biliyordu ki turizm acenteleri ve seyahat şirketleriyle dolu bu cadde bir saate varmadan yanmaya başlayacaktı ve ofisine dönerken ter içinde kalacaktı. Oğulları Miguel ve Tiburcio kendisine kaç kere bu sıcakta yelek ve ceket giymenin, şapka takmanın delilik olduğunu, fakir zengin herkesin bütün sene yaptığı gibi onun da kollarını sıvayabileceğini ya da *guayabera* tipi gömleklerden giyebileceğini söylemişlerdi. Ama o, hayatının gururu olan Narihualá Taşımacılık'ı kurduğundan bu yana ciddiyeti elden bırakmamak adına daima yelek ve ceket giymiş, küçük düğümlü krava-

tını boynundan, şapkasını başından eksik etmemiştir. Ufak tefek, çok zayıf ve çok çalışkan bir adamdır. Doğduğu Yapatera’da ve ilkokula gittiği Chulucanas’ta hiç ayakkabı yüzü görmemiştir. Ancak babası onu Piura’ya getirdikten sonra giyebilmiştir ayakkabıyı. Elli beş yaşında olmasına rağmen sağlığı yerinde, çevik ve çalışkan bir adamdır. Fiziksel zindeliğini merhum dostu büfeci Lau’ dan öğrendiği ve her sabah yaptığı Çigong’a borçlu olduğunu düşünüyordu. Yürümenin dışında hayatında yapmış olduğu tek spor da buydu. Ağır çekim kamera görüntülerine benzeyen bu hareketlere pekâlâ spor denebilirdi. Kasları çalıştırmasının yanında doğru ve düzgün nefes almayı da öğretiyordu. Karakola vardığında suratı sıcaktan ve öfkeden kıpkırmızı olmuştu. Şaka ya da değil, bu mektubu yazan kişi Felícito’nun sabahını ziyar ediyordu.

Karakolun içi fırın gibiydi. Bütün pencereler kapalı olduğu için de içerisi oldukça loştu. Girişte bir vantilatör vardı ama çalışmıyordu. Danışma masasında genç, köse bir polis memuru oturuyordu. Ne istediğini sordu.

Felícito kartını uzatarak, “Amirinizle konuşmak istiyorum, lütfen,” dedi.

“Komiser birkaç gün izinli,” diye açıkladı memur. “Onun yerine Çavuş Lituma bakıyor şimdi. İsterseniz onunla konuşabilirsiniz.”

“Onunla konuşayım o zaman. Teşekkürler.”

Çavuş lütfedip de onu kabul edinceye kadar on beş yirmi dakika beklemek zorunda kaldı. Çavuşun minicik bürosuna girmesine izin verildiğinde, terleyip duran alnını silmekten mendili çoktan sırlıslıklam olmuştu. Çavuş onu karşılamak için ayağa kalkmak zahmetini göstermedi. Sadece tombul ve terli elini uzattı, oturması için karşısındaki boş sandalyeyi gösterdi. Şişmanlamaya yüz tutmuş, gerdanı sarkmaya başlamış, tıknaz yapılı,

nazik bakışlı bir adamdı. Üzerinde üniformasının düğmeleri açık bırakılmış haki gömleği vardı. Koltuk altları terden sıırıslam olmuştu. Küçük masasının üzerindeki vantilatör –dışarıdakinin aksine– çalışıyordu. Felicito yüzünü okşayan serin esintiye minnet duydu.

“Size nasıl yardımcı olabilirim, Senyor Yanaqué?”

“Bu mektubu biraz önce buldum. Evimin kapısına sıkıştırmışlar.”

Çavuş Lituma, kendisine dalavereci bir avukat havası veren gözlüklerini çıkardıktan sonra serinkanlı bir tavırla mektubu dikkatle okumaya başladı.

Sonunda, Felicito’nun nasıl yorumlayacağını bilemediği bir şekilde yüzünü buruşturarak, “Pekâlâ, pekâlâ,” dedi. “Bütün bunlar gelişmenin getirdiği şeyler, efendim.”

Nakliyecinin anlamadığını görünce elinde tutmakta olduğu mektubu sallayarak açıkladı:

“Piura yoksul bir kentken bu tür olaylar olmuyordu. Bir tüccardan haraç istemek kimin aklına gelirdi o zamanlar? Artık para bol; gücüne güvenen tırnaklarını çıkarıp payını istiyor. Tüm suç Ekvadorlularda. Hükümetlerine güvenmedikleri için paralarını alıp burada yatırım yapmaya geliyorlar. Piura’lıların, yani bizim sırtımızdan ceplerini dolduruyorlar.”

“Bu söyledikleriniz benim derdime derman olmaz, çavuş! Üstelik, anlattıklarınızı duyunca, Piura’da işlerin iyi gitmesi büyük bir talihsizlik gibi geliyor insana.”

“Öyle bir şey demedim!” diye atılarak sözünü kesti çavuş. “Sadece hayatta her şeyin bir bedeli olduğunu belirtmek istedim. Gelişmenin bedeli de budur.”

Elinde tuttuğu örümcek imzalı mektubu yeniden havada salladı. O zaman Felicito Yanaqué karşısındaki esmer ve şişman suratlı adamın kendisiyle alay ettiğini düşündü. Çavuşun gözlerinde, iguana gözlerindeki gibi

sarıdan yeşile dönüp duran minik bir ışık parlıyordu. Arka taraflardaki bölmelerden birinden bağırarak bir ses duyuldu: “Peru’nun en iyi götleri burada, Piura’da! Konu kapanmıştır, ulan!” Çavuş gülümseyerek “deli” demek ister gibi parmağını şakağına götürdü. Felicito ise suratını asmıştı. Haberler, notlar, fotoğraflar ve gazete kupürleriyle dolu kirli tahta paravanlarla ayrılmış bu küçük bölmede ikisine yetecek kadar alan yok gibi görünüyordu. Bu sıkışıklıktan boğulacak gibi oldu. İçerisi ter ve eski eşya kokuyordu.

Çavuş mektuba bir daha göz atarken, “Bu mektubu yazan puştun grameri çok iyiymiş,” dedi. “En azından ben herhangi bir yanlışa rastlamadım.”

Felicito kanının tepesine çıktığını hissetti. Karşısındaki protesto ettiğini belli edecek bir tonda:

“Benim gramerim hiç iyi değildir, bunun da önemli olduğunu sanmıyorum,” diye homurdandı. “Peki şimdi ne olacak sizce?”

“Şimdilik hiçbir şey olmayacak,” diye cevap verdi çavuş. “Her ihtimale karşı bilgilerinizi alacağım. Mesele sadece bu mektupla sınırlı kalabilir. Belki gözünüzün önünde biridir ve damarınıza basmaktan büyük bir keyif almıştır. Belki de olaylar daha ciddiye gidecektir. Burada, ödeme şekliyle ilgili olarak sizinle iletişime geçecekleri yazıyor. Eğer böyle bir şey olursa tekrar bize gelin, o zaman bakarız.”

“Bu meseleye hiç önem vermiyorsunuz gibi geliyor bana,” diye karşı çıktı Felicito.

Çavuş omuzlarını silkerek, “Şimdilik hiç önemi yok,” dedi. “Bu mektup buruşuk bir kâğıt parçasından başka bir şey değil. Büyük olasılıkla bir saçmalaktan ibarettir sadece. Ama emin olun, iş ciddileşecek olursa polis derhal harekete geçer. Ne de olsa, bizim işimiz budur.”

Felicito uzunca bir süreyi kimliği ve işiyle ilgili bilgi-

leri karşısındakine aktarmaya çalışarak harcadı. Çavuş Lituma küçük bir tükenmezkalemin ucunu ağzında ıslatarak söylenenleri yeşil kaplı bir deftere yazıyordu. Nakliyeciyi bütün bunların boşuna olduğunu düşünerek gittikçe artan bir moral bozukluğu içinde kendisine sorulara cevap veriyordu. Suç duyurusunda bulunmak için buraya gelmek büyük bir zaman kaybıydı. Bu aynasız hiçbir şey yapmayacaktı. Hem polisin rüşvet yiyenlerin en başında gittiği söylenmiyor muydu? Belki de örümcek imzalı mektup bu pis kokulu kovuktan çıkmıştı. Lituma mektubun bir kanıt olarak kendilerinde kalması gerektiğini söyleyince Felicito yerinden sıçradı.

“Önce bir fotokopisini almak isterim.”

Çavuş gözleriyle buldukları yerin böyle şeylerden yoksun olduğunu işaret ederek, “Burada fotokopi makinemiz yok,” dedi. “Ama caddede fotokopi çeken pek çok yer var. Gidin, fotokopi çektirip hemen bana getirin. Sizi burada bekliyorum.”

Felicito, Sánchez Cerro Bulvarı’na çıktı, yiyecek satılan çarşının yanında aradığını buldu. Uzunca bir süre, birkaç mühendisin çok sayıda büyük planın fotokopilerini çektirmelerini beklemek zorunda kaldı. Yeniden çavuşun sorgu odasına benzeyen bürosuna girmek istemediğinden fotokopiyi girişteki masada oturan köse polise verdi. Ofisine dönmek yerine, insan kalabalığının, mototaksilerin, klakson seslerinin, otomobillerin, gürültülü yük arabalarının, bağıra çağıra yapılan konuşmaların ve sıcağın harmanlandığı şehir merkezine doğru yürüdü. Grau Bulvarı’ndan, Armas Meydanı’ndaki demirhindi ağaçlarının gölgelerinden yürüdü. El Chalán Pastanesi’nin önünden geçerken içeri girip bir bardak buz gibi meyveli *cremolada* içmek arzusuna güçlkle karşı koydu. İlkgençlik yıllarının geçmiş olduğu mahalleye, nehir boyundaki Gallinacera’ya doğru yolunu değiştirdi. İçinden,

Adelaida o minik dükkânında olsun diye Tanrı'ya dua ediyordu. Onunla gevezelik etmek kendisine iyi gelecek, morali yükselecekti. Hatta belki işine yarayacak bir tavsiye bile alabilirdi ondan. Daha saat on bile olmamıştı ama sıcaklık son derece artmıştı. Alnı terden sıırıslamıştı ve kafasının arkasına kızgın bir demir basılmış gibiydi. Daracık kaldırımında karşıdan gelen insanlara çarpa çarpa, sidik ve kızartma kokuları arasında küçük ve hızlı adımlarla yürüyordu. Sonuna kadar açılmış bir radyoda "Merrecumbé" adlı salsa çalmaktaydı.

Pek çok kez karısı Gertrudis'e ve çocuklarına da söylediği gibi Tanrı onun emeklerini ve tüm hayatını kutsamak için karşısına iki kişi çıkarmıştı: biri büfeci Lau, diğeri de falcı Adelaida. Onlar olmasaydı ne ticarete bu kadar başarılı olabilir ne taşımacılık şirketini kurabilirdi. O zaman böyle iyi bir ailesi de olamazdı, demir gibi sağlığı da... Hiçbir zaman fazla dostu olmamıştı. Zavallı Lau bir bağırsak enfeksiyonu yüzünden ölüverince dostlarından geriye bir tek Adelaida kalmıştı. Adelaida'nın yerinde olduğunu görünce sevindi. Şifalı otlar, aziz bibloları, dikiş malzemeleri ve ıvır zıvır sattığı minik dükkânında, tam tezgâhın yanında, magazin dergilerinden birindeki fotoğraflara bakıyordu.

"Merhaba Adelaida!" diye selamladı kadını, elini açıp uzatarak. "Çak bir beşlik! Sana rastladığım iyi oldu."

Adelaida tıknaz, koca göğüslü, koca kalçalı, yaşlı olmayan melez bir kadındı. Minik dükkânın toprak zemininde yalınayak dolaşırdı. Sirtından aşağı serbest bıraktığı uzun, kıvrıkcık saçları omuzlarını süpürürdü. Topuklarına kadar inen ıslak toprak rengi uzun tuniği üzerinden hiç eksik olmazdı. Kocaman gözleri, insanın içine işleyen bakışları vardı. Yüzündeki sevimli ifade karşısındaki güne güven verirdi.

Adelaida, "Beni görmeye geldiğine göre başına kö-

tü bir şey geldi ya da gelmek üzere,” dedi gülerek. Felícito’nun sırtını sıvazladı. “Peki, ne derdin var bakalım, Felícito?”

Felícito mektubu ona uzattı.

“Bu sabah kapıma bırakmışlar bunu,” dedi. “Ne yapacağımı bilmiyorum. Gerçi polise gittim ama bir işe yaramayacak sanırım. Beni dinleyen aynasız pek oralı olmadı.”

Adelaida mektubu aldı, elleriyle yokladı, bir parfümü koklar gibi derin derin içine çekerek kokladı. Sonra ağzına götürdü, tadına baktı. Felícito onun kâğıdın bir ucundan birazcık ısırıldığını bile düşündü.

“Oku bana Felícito,” dedi mektubu geri verirken. “Bir aşk mektubu olmadığı belli.”

Nakliyeci mektubu okurken tüm dikkatiyle dinledi. Okuma bitince kollarını açarak alaycı bir şekilde yüzünü ekşitti.

“Sana ne söylememi bekliyorsun, babacık?”

“Bunun ciddi olup olmadığını söyle bana, Adelaida. Endişe etmeli miyim sence? Yoksa sadece benimle dalga geçmek için mi yazılmış? Söyle ne olur.”

Bilici kadın ıslak toprak rengi bol tuniğinin altında gizlenen güçlü bedenini sarsan bir kahkaha attı.

“Ben Tanrı değilim ki bileyim bunları,” dedi, omuzlarını indirip kaldırarak ve ellerini havada döndürerek.

“İçine hiçbir his doğmuyor mu Adelaida? Seni yirmi beş yıldan beri tanırım; bana hiçbir zaman kötü bir öğüt vermedin. Bütün öğütlerin işime yaradı. Anacık, sen olmasan hayatım nasıl olurdu bilmem! Şimdi bana hiçbir şey söylemeyecek misin?”

Adelaida üzülmüş taklidi yaparak, “Hayır, babacık!” diye cevap verdi. “İçime hiçbir şey doğmuyor. Üzgünüm Felícito.”

Nakliyeci elini cüzdanına uzatırken, “Peki, ne yapalım!” dedi durumu kabullenmiş bir tonda. “Yoksa yoktur!”

"Bu ülkede küçük de olsa bir uygarlık alanı yaratmak olanaksız," diye geçirdi aklından. "Barbarlık her şeyi önüne katıp sürüklüyor." Karamsarlığa kapıldığı zamanlarda yaptığı gibi yine, gençliğinde gidip başka ülkelerde kendine bir yaşam kurmak yerine, burada, Lima denen bu korkunç şehirde kalmaya karar vermekle ne kadar yanlış bir şey yapmış olduğunu düşündü.

Peru'da iki şehir ve iki patron. Başkent Lima'da sigortacı Ismael Carrera, taşra güneşinin altında kavrulan Piura'daysa nakliyecisi Felícito Yanaqué.

Bir tarafta Felícito'nun, kapısına sıkıştırılan örümcek imzalı haraç mektubuna meydan okumasıyla değişen hayatı. Diğer taraftaysa ikinci baharının zirvesindeki Ismael'in ailevi antikalıkları yüzünden kabağın, sadık dostu ve şirketinin yöneticisi Don Rigoberto'nun başında patlaması. Tam da emeklilik hayalleri kurarken...

Mario Vargas Llosa, *Don Rigoberto'nun Not Defterleri*, *Üvey Anneye Övgü*, *And Dağlarında Terör* ve *Palomino Molero'yu Kim Öldürdü* romanlarından karakterlerle renklendirdiği, sürükleyiciliğiyle arkası yarınlara taş çıkaran bu kitabında dalaverenin evrenselliğini bolca tebessümle gözler önüne seriyor.

#güneyamerika #peru #taşra #haraç #yazgı #eşitsizlik #dostluk #barbarlık #sömürü #adalet

